

השתתפות פעילה

מבוא

מה מונע מהמשימה כולה להצטמצם ללחיצת "העתק-הדבק"?

עיקרון ההשתתפות הפעילה נלחם בפסיביות הקוגניטיבית. המשימה חייבת לדרוש מהתלמיד לעבד את המידע: למזג מקורות, להעריך, להשוות או להסיק מסקנה שהמכונה לא נתנה ישירות. כך המאמץ הקוגניטיבי, שהוא לב הלמידה, נשאר אצל התלמיד.

איך זה עוזר לכם כמורים?

ההשתתפות הפעילה מבטיחה שהמשימה עדיין מלמדת. היא מזיזה את התלמיד מצריכת מידע לעיבוד מידע, ומפנה את זמן השיעור לשאלות מסדר חשיבה גבוה. זהו גם מבחן איכות פשוט למשימה: אם אפשר להגיש תוצר טוב בלי לחשוב, המשימה דורשת שדרוג.

פרקטיקות ליישום בכיתה

- הפרקטיקות שלהלן הן דוגמאות ליישום העיקרון. הפרומפט לתכנון פעילות או מפתח תובנה עשויים להוביל ליישומים אחרים, בהתאם למקצוע, לכיתה ולמטרת השיעור.
- **סינתזה מרובת מקורות.** בקשה מהכלי לסכם מאמר א' ומאמר ב', ואז המשימה של התלמיד היא למצוא את הסתירות ביניהם.
- **קריאה ביקורתית.** קריאת טקסט שנוצר על ידי הכלי, וסימון המשפטים שהם "דעה" לעומת אלה שהם "עובדה".
- **הערכה ומחווניים.** התלמיד מקבל תוצר של AI, נותן לו ציון לפי מחוון, ומנמק מדוע הוריד נקודות.
- **שאלות מסדר חשיבה גבוה.** שימוש בכלי לידע בסיסי, והקדשת זמן השיעור לשאלות "למה?", "מה היה קורה אילו?" ו"איך זה משליך על...?".
- **יישום במצבים חדשים.** הכלי מלמד את התיאוריה, והתלמיד מדגים את יישומה על מקרה בוחן אקטואלי מהחדשות של הבוקר. מתאים למדעים, כלכלה ואזרחות.

עיקרון ה · השתתפות פעילה

פרקטיקות ליישום בכיתה

דוגמאות לדרישת מאמץ קוגניטיבי אמיתי; הפרומפט או מפתח תובנ"ה עשויים להוביל ליישומים אחרים.

5

יישום במצבים חדשים

להחיל על מקרה אקטואלי

4

שאלות מסדר גבוה

"למה?", "מה היה קורה אילו?"

3

הערכה ומחווים

לתת ציון לתוצר AI ולנמק

2

קריאה ביקורתית

לסמן "דעה" מול "עובדה"

1

סינתזה מרובת מקורות

למצוא את הסתירות בין מאמרים

● מודל תובנ"ה · משרד החינוך · המכון למחקר יישומי של בינה מלאכותית בחינוך ●

איור: דוגמאות לפרקטיקות השתתפות פעילה: סינתזה מרובת מקורות, קריאה ביקורתית, הערכה ומחווים, שאלות מסדר גבוה ויישום במצבים חדשים.

פרומפט לתכנון פעילות (להעתקה)

פרומפט להעתקה

ההקשר שלי (מלאו לפני השליחה, כדי שהתוצר יתאים לכיתה שלכם ולא יצא גנרי):
אני מורה ל[מקצוע] בכיתה [צינו כיתה].
גודל הכיתה ומאפייני התלמידים: [למשל: 34 תלמידים, קבוצה הטרוגנית, כולל תלמידים עם צרכים מיוחדים].
גישה למכשירי קצה: [למשל: מחשב נייד לכל תלמיד / טאבלט לזוג / רק במעבדת מחשבים / רק בבית].
מאפיינים ייחודיים נוספים: [חופשי].
אני חושש שהתלמידים שלי יעשו "העתק-הדבק" במשימה בנושא [הכנס נושא].
שדרג את המשימה כך שתחייב "מאמץ קוגניטיבי".
הוסף דרישה אחת שמחייבת אותם לבצע מניפולציה על המידע, למשל:
- להשוות את תשובת ה-AI למה שנלמד בכיתה.
- למצוא טעות מכוונת בטקסט.
- לקחת את הרעיון וליישם אותו על הקשר אחר לגמרי.
כתוב את ההוראה הספציפית לתלמיד.

מה הלאה?

הכרנו את חמשת העקרונות. עכשיו נראה איך הופכים אותם למשימה מוכנה בכיתה, בעזרת ארגז הכלים.

עברו למסלול הבא: מהעיקרון למשימה - ארגז הכלים, ולמשאב הראשון: מגה-פרומפט לשדרוג משימה קיימת <